

ת"פ 60233/12/13 - רשות המיסים ירושלים-מחלקה פלילית נגד איי.בי.סי. מועדון ארוחת הבוקר ישראל בע"מ, מילקמן ישראל בע"מ, ג'י.אם ג'ימאלאיה בע"מ, אמר עילם

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 60233-12-13 רשות המיסים ירושלים-מחלקה
פלילית נ' איי.בי.סי. מועדון ארוחת הבוקר ישראל
בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט שמואל הרבסט
בעניין: רשות המיסים ירושלים-מחלקה פלילית

המאשימה

נגד

1. איי.בי.סי. מועדון ארוחת הבוקר ישראל בע"מ
2. מילקמן ישראל בע"מ
3. ג'י.אם ג'ימאלאיה בע"מ
4. אמר עילם

הנאשמים

גזר דין

כתב האישום

כתב האישום הוגש נגד שלוש חברות פרטיות, שתיים מהן בתחום המזון, והנאשם 4 אשר היה מנהלן הפעיל (להלן: "הנאשם"). כמנהל החברות, על הנאשם מוטלת הייתה החובה להגיש לפקיד השומה דו"חות על הכנסותיהן של החברות, בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

בכתב האישום שישה אישומים. בגין כל אחד מחמשת האישומים הראשונים הואשם הנאשם בעבירה אחת של אי הגשת דו"ח במועד ועבירה אחת של אחריות מנהלים לפי סעיפים 216(4) ו-244 א' לפקודה.

האישום הראשון מתאר כי הנאשם והנאשמת 1 לא הגישו את הדו"ח על הכנסותיה לשנת המס 2010, אולם הדו"ח הוגש בתאריך 20.3.13.

האישומים 2-5 מתארים מעשים דומים, אשר בגינם הואשמו הנאשם והחברות הנוספות, אולם באישומים אלה לא מצוין כי הדו"חות הוגשו לבסוף.

האישום השישי מתייחס להכנסותיו האישיות של הנאשם ומייחס לו עבירה של אי הגשת דו"ח במועד לגביהן, לפי סעיף

בדין מיום 4.2.16 ולאחר דיונים רבים שהתקיימו ובהם דווח על התקדמות הנאשם בהסרת המחדלים ועל מגעים נוספים שהתקיימו בין הצדדים ליישוב עניינו של הנאשם, הגיעו הצדדים להסדר טיעון אשר במסגרתו הודה הנאשם במיוחס לו, והורשע.

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש, והסניגור ביקש כי שירות המבחן יערוך תסקיר אשר יבחן אף את שאלת ההרשעה, וכך הוריתי בהחלטתי באותו מועד.

טיעוני הצדדים לעונש

בדין מיום 13.9.16, טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם לא הסיר את כל המחדלים מחוץ לכתב האישום, ועדיין יש מחדל שעל הנאשם לטפל בו, ומשכך לא ניתן היה להמיר כתב אישום זה ולהעבירו למסלול מינהלי. היא ציינה כי הרקע לביצוע העבירות ידוע וביקשה להשית על הנאשם עונש של **מאסר מותנה וקנס אשר יעמוד על 8,500-29,200 ₪**.

הסניגורית טענה מנגד, כי הנאשם השקיע מאמצים רבים כדי הסיר את כל המחדלים שבכתב האישום, ואילו המאשימה לא נהגה בהגינות כאשר דחתה את בקשותיו להמרת כתב האישום לקנס מנהלי, מהטעם שהחברות הנאשמות נסגרו ובשל חוסר פעילות כלכלית. הסניגור מסר כי הסיבה לביצוע העבירות הוא המצב שאליו נקלע הנאשם כתוצאה מתאונת דרכים קשה אשר השביתה את מהלך חייו למשך יותר משנה, והותירה אותו נכה. מכאן שאי הגשת הדו"חות לא נבעה מזלזול בחוק, אלא בשל מצבו הרפואי ואשפוזו של הנאשם. כן הוסיפה הסניגורית את העובדה כי הנאשם הינו צעיר שכל עתידו לפניו והרשעה פלילית תפגע בו ביותר בין היתר בשל העובדה כי הוא מעוניין לקבל ויזת עבודה בארצות הברית ובאנגליה וכל אישום פלילי עשוי לסכל כוונה זו, ומשכך עתרה היא להימנע מהרשעתו בדין.

תסקיר שירות המבחן

שירות המבחן ערך תסקיר מפורט ביחס לנאשם, ממנו עולה כי הנאשם רווק המתגורר עם בת זוג בִּפּוּ. בתום 12 שנות לימוד בהן השלים תעודת בגרות מלאה ושירת כלוחם בגולני, פנה לעולם העבודה כעצמאי, ולאחר שהייה בארצות הברית, שב ארצה והקים בהדרגה את שלושת החברות הנאשמות. הנאשם הוא אחד מחמישה ילדים במשפחתו, אותה תיאר כמשפחה קרובה ותומכת. אחיו מתפקדים, עובדים ובעלי משפחות ואביו נפטר לפני כעשר שנים.

כתב אישום זה מהווה את הסתבכותו פלילית היחידה של הנאשם. הוא מכיר באופן מלא באחריותו לביצוע העבירות המיוחסות לו כאן, ומסביר כי הן בוצעו על רקע תקופה משברית בחייו, בעקבות תאונת דרכים קשה שעבר. על פי מסמכים שהציג לקצינת המבחן, בעקבות תאונה זו, הנאשם מוכר כבעל 53% נכות במוסד לביטוח לאומי ועודנו מתמודד עם בעיות ברגלו, נעזר במקל הליכה ומקבל גמלת נכות.

הנאשם תיאר כי לאחר התאונה, עבר שיקום ארוך שפגע באופן משמעותי בתפקודו, והתקשה לנהל את החברות שבבעלותו. הוא חווה קושי ברמה הפיזית, עסקיו החלו להתדרדר והוא לא נתן דעתו כנדרש להגשת דו"חות המס. מאז, שתיים מתוך החברות נסגרו, וכיום רק החברה הנאשמת 3 קיימת. עד אותה העת, התנהלותו הכלכלית היתה תקינה ומסודרת והוא הגיש את הדו"חות במועדם וכנדרש, על פי דוחות כספיים שהציג. מאז החלו ההליכים נגדו, הסדיר את

השלמת הדו"חות בעזרת רואה חשבון והוא מתמיד ומגיש את הדו"חות כנדרש.

העבירות שביצע חריגות להתנהלותו לאורך שנים וסיכויי שיקומו משמעותיים, בהיותו איש עבודה בעל יכולת הסתגלות ויציבות.

מסמכים שהציג לקצינת המבחן מלמדים כי הוא פנה להסדיר הגשת הדו"חות בשנת 2014, ובידיו ארכה להגשת דו"ח 2015 עד לחודש 11/2016, והוא פועל להגשת הדו"חות במועדם.

עוד הדגישה קצינת המבחן כי ההליכים המשפטיים הבהירו וחיידו לנאשם את חומרת מעשיו, והיוו עבורו גורם מרתיע משמעותי ביותר.

בשל עברו הפלילי הנקי, יכולותיו החיוביים ושאיפתו להמשך ביסוס עתידו, ודבריו כי הרשעתו עלולה לפגוע בקבלת אשרת שהייה בארצות הברית ובהתקשרותו העסקית עם חברות שונות, ובמיוחד נוכח חריגות ביצוע העבירות במכלול חייו, המליץ שירות המבחן לשקול בחיוב ביטול הרשעתו בדין לצד הטלת צו של"צ בהיקף של 300 שעות. המלצתה זו מסרה קצינת המבחן, תוך שהיא מציינת כי הנאשם "לא העלה אינדיקציה לפגיעה ממשית בעיתוי זה".

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

עבירות המס פוגעות בערכים המוגנים של השמירה על הקופה הציבורית והשוויון בנשיאה בנטל המס. אדם המתחמק מתשלום מסים גורע מכספי הציבור הדרושים לצרכי ציבור חיוניים, כך שכמוהו כמי שגוזל את כספו של הציבור. כן גורם הוא להכבדת העול על אותם אזרחים שומרי חוק, הנושאים בתשלום המסים כדין.

ייחודן של עבירות המס הוא בקלות ביצוען, אשר לעתים, כמו במקרה דנן, אף נעברות במחדל של הימנעות מהגשת דו"חות ותשלום ולא דורשות כל מעשה אקטיבי מחד, ומאידך- הקושי בגילויין ואיתור מבצעהן.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים נמדדת בכל מקרה ומקרה לגופו. בענייננו, מדובר בשישה אישומים, אולם אלה מהווים אירוע עברייני אחד אשר עבורו יש לקבוע מתחם ענישה אחד, בשל כך שביניהם קשר הדוק המעיד כי מדובר במעשים זהים שבוצעו כל פעם בהקשר לחברה- נאשמת אחרת, על פני תקופת זמן בת שנתיים, והרקע לביצוען- חד הוא. עם זאת, החזרה על העבירות מספר פעמים מהווה שיקול להחמרה במתחם הענישה.

כתב האישום מתאר באופן לאקוני את מעשיו של הנאשם, וממנו עולה, כי הנאשם אשר ניהל את שלוש החברות הנאשמות, נמנע מהגשת דו"חות הכנסותיהן, ובכך כשל במילוי חובתו כמנהלן.

אין להקל ראש בהימנעות מקיום החובה הקבועה בפקודה, אך כמצוות סעיף 40 ט(א) יש ליתן משקל מתאים לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, אשר מבין רשימת הנסיבות המנויות בסעיף זה, בולטת בענייננו הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה, היא המשבר שאליו נקלע.

כפי שתואר בהרחבה בתסקיר שירות המבחן, ומפיו של סיניגורו, בשל תאונה קשה, נפגע הנאשם ונדרש להליך שיקום קשה. הוא נדרש לניתוח ולטיפולים נוספים, וגם לאחר הליך זה, נותר הוא נכה והוכר ככזה על ידי המוסד לביטוח לאומי.

פגיעתו הפיזית של הנאשם, גרמה לו קשיים כלכליים והוא חווה משבר עמוק אשר הכשיל אותו מלנהל את עסקיו והחברות הנאשמות- כראוי וכדין, כפי שעשה עד אותה עת. נסיבות אלה אינן מכשירות את העבירות שביצע הנאשם, ואינן מצדיקות אותן, אך הן מסבירות את הרקע לביצוען.

לצד זאת שקלתי גם את העובדה שהנאשם כמנהל החברות, היה דומיננטי בביצוע העבירות, ויכול והיה עליו להימנע מהן. לא מדובר במעשים שהנאשם תכנן מבעוד מועד במטרה להשיא לעצמו רווחים, ובבחינת הנזקים שמעשיו גרמו- משקל רב יש לכך שכתב האישום אינו נוקב בסכום כספי **כלשהו**, כך שלא ניתן לדעת מה היה ההפסד שגרם הנאשם לקופה הציבורית מלכתחילה. מכל מקום ידוע, לכל הפחות כהצהרת המאשימה, שמרבית חובותיו ומחדליו של הנאשם בגין העבירות- הוסרו, כך שהנזק שנגרם בסופו של דבר הינו שולי.

לאחר שבחנתי את הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם בנסיבות שלפניי, ובהתחשב בענישה הנוהגת בפסיקה בעבירות דומות, הרי שמתחם הענישה נע במקרה זה בין עונש של **מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, נוסף למאסר מותנה וקנס.**

שאלת ההרשעה

באת כוח הנאשם מבקשת להימנע מהרשעת הנאשם וטוענת כי מדובר במקרה מתאים לכך, במיוחד נוכח המלצת שירות המבחן.

הכלל בדין הפלילי הוא כי מי שנמצא שביצע עבירה- יורשע וישא את הדין בגינה, על כל ההשלכות הכרוכות בהרשעה. הימנעות מהרשעה היא חריג לכלל זה, ועל כן השימוש בו ייעשה במשורה ובהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה. פסק הדין המנחה בסוגיה זו ניתן בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337, בו קבע בית המשפט העליון שני תנאים מרכזיים ומצטברים שרק בהתקיימם ניתן לעשות שימוש בחריג זה.

התנאי הראשון הינו כי על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, והשני- סוג העבירה מאפשר בנסיבות המקרה לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן חמור באינטרס הציבורי.

בחנתי את נסיבותיו של המקרה שלפניי, ומצאתי כי אלה אינן עונות על דרישות הפסיקה לעניין זה. הנאשם טען כי הרשעתו תמנע ממנו קבלת אשרת שהיה בארצות הברית, ותפגע בסיכויי התקשרותו עם חברות עסקיות אחרות. סבורני, כי הגם שהרשעה תצר את צעדיו של הנאשם ויתכן שתמנע ממנו אשרת שהייה כדבריו, הרי שאין מדובר בפגיעה קונקרטית וחמורה בשיקומו. בפני הנאשם פתוחה הדרך להמשיך בעסקיו, כפי שעשה עד כה, הגם שלא מעבר לים, ובהתקשרויות עסקיות אשר הרשעה אינה מעכבת אותן, כך שלא מדובר בפגיעה חמורה או קונקרטית בסיכויי שיקומו או בתעסוקתו.

למעלה מן הצורך אעיר כי גם התנאי השני לא מתקיים בענייננו. אשר לבעייתיות שבקביעה כי סוג עבירות זה מאפשר הימנעות מהרשעה, קבע בית המשפט העליון במקרה אחר שבו נדונו עבירות אלה: "**בהימנעות מהרשעה במקרה דנן, יהיה כדי לשמוט את הבסיס ממדיניות האכיפה הראויה הנדרשת והמתבקשת של עבריני מס, גם בעבירות של אי הגשת דו"חות**" (ר' בסיפא לפסק דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן ברע"פ 737/11 **אביטן מלכיאלי, משרד עורכי דין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 9.5.11).

נוסף על כך, על אף העדר הרשעות קודמות בעניינו של הנאשם, הרי שאין זו פגישתו הראשונה עם עבירות מעין אלו שאר הנסיבות האישיות שעליהן הצביע הסניגור יפות לעניין האיזון המתאים בעונש המתאים לנאשם, אך לא לסוגיה זו. לפיכך, אני דוחה את בקשת הנאשם לבטל את הרשעתו בדין.

העונש המתאים

הנאשם, יליד שנת 1978, בן כ-38 שנים כיום. הליך פלילי זה הוא חריג בחייו, אין לחובתו הרשעות קודמות והעבריינות אינה דרכו ואינה משקפת את אורחות חייו.

הנאשם הודה במיוחס לו והתרשמתו, כפי שהתרשם גם שירות המבחן, כי הוא נושא באחריות מלאה על המעשים ומביע חרטה על ביצועם. במהלך ניהול ההליכים עשה הנאשם מאמצים להסרת המחדלים, וכיום מוסרת המאשימה כי הוא הסירם ברובם. מאמציו מלמדים גם על חזרתו למוטב ועל רצונו לתקן את תוצאות העבירה ולפצות על הנזק שנגרם ועל שיתוף פעולה עם רשויות החוק.

אשר לפגיעתו של העונש בנאשם, הרי שעונש מאסר יפגע בנאשם ובאפשרותו להמשיך ולהתפרנס, ולבנות את עסקיו, ובנסיבות העניין בהתחשב במיקומו של הנאשם והמעשים בגבול התחתון של מתחם הענישה, ניתן להימנע ממאסר לריצוי בפועל.

כחלק מהנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, נסיבות החיים של הנאשם מלמדות כי הנאשם נקלע למשבר משמעותי בחייו בעקבות תאונת דרכים קשה, אשר הותירה אותו נכה ונתמך בגמלת המוסד לביטוח לאומי, ולכך השפעה מכרעת על ביצוע מעשה העבירה. כפי שהסבירה הקצינת המבחן, מצב הדחק המתמשך שבו הנאשם היה נתון פגע באופן משמעותי בתפקודו, והוא לא נתן דעתו למכלול הדרישות הכרוכות בתפעול עסק עצמאי. מכאן שאותו משבר הוא שגרם לנאשם קשיים בתפקודו התקין בדרך כלל, וכפועל יוצא מכך לא עמד בחובה המוטלת עליו על פי דין באשר להגשת דו"חות החברות שניהל.

משבר זה הוביל את הנאשם גם להפסדים והוא נקלע לחובות ונדרש לסגור שתיים מהחברות, כך שכיום הוא מחזיק בחברה אחת בלבד, הנאשמת 3.

לזכותו של הנאשם מצאתי כי על אף המשבר בחייו שהוביל להפסדים, חובות וכשלים בתפקודו, הנאשם אינו רואה עצמו כקרבתן של הנסיבות ולא מסיר את האחריות לביצוע העבירות. הנאשם מבין ומפנים כי לא נהג כנדרש וכמצופה ממנו, על אף הקשיים בחייו, ומוכן לשאת באחריות בשל כך. לפיכך, יש ליתן משקל רב להתנהגותו החיובית, למאמציו לתיקון מעשיו ושייפתו לחזור למוטב, לדרך המלך שמאפיינת את חייו.

בחנתי ושקלתי גם את חלוף הזמן מאז בוצעו העבירות, האחרונה משנת 2012. יפורט כי כתב האישום הוגש בשנת 2013, זמן לא רב מאז, ודיונים רבים התקיימו בעניינו של הנאשם, במטרה לאפשר לצדדים להשלים את המגעים ביניהם, אשר כללו בירור אפשרות להמרת כתב האישום בקנס מנהלי ומתן הזדמנות מספקת לנאשם להסיר את המחדלים. משלא הומר כתב האישום לקנס כבקשת הנאשם, ניצל הנאשם את הארכות שניתנו לו להסדרת התשלומים שהיה חייב בהם, ומאז לא שב לסורו.

חלוף הזמן במקרה זה, פועל לטובתו של הנאשם, שכן הוא מעיד על שיקום משמעותי שהנאשם עבר. הוא מאפשר התבוננות על חייו של הנאשם ועל הדרך שבה בחר לצעוד מאז נקלע לאותה תקופה משברית. חלוף הזמן מתאר מסלול של שיקום שהנאשם צעד בו בכוחות עצמו. על כך מעידה גם התרשמותה של קצינת המבחן, אשר מסרה שהנאשם פעל ביתר שאת להסדיר את ענייניו, מכיר בבעייתיות מעשיו בעבר, ופועל כנדרש ממנו בחוק כיום, אינו זקוק להמשך קשר עם שירות המבחן ועל כן סברה כי לצד המלצתה להימנע מהרשעתו בדיון, אין צורך בהעמדתו בצו מבחן.

ניכר כי בשנות חייו האחרונות, עבר הנאשם מסע של שיקום וטיפול. תחילה היה זה שיקום מצבו הרפואי בעקבות תאונה קשה, הליך שדרש טיפולים רפואיים ממושכים, אשר בסופו לא חזר הנאשם לאיתנו באופן מלא, למרבה הצער. בהמשך ובעקבות המשבר שנוצר בחייו, נדרש הנאשם להליך שיקום נוסף, הפעם במובן התפקודי והכלכלי. הנאשם מצא וגייס בעצמו את הכוחות הנדרשים לכך, ועלה בידו לשוב לדרך המלך בה צעד עד אותו משבר.

המסלול השיקומי האישי שאותו הנאשם סלל לעצמו, ואף סיים אותו בהצלחה, תוך שהוא משמר את דרכו בו, ראוי להכרה ולהוקרה והוא מצדיק סטייה ממתחם הענישה, אל עבר עונש שלא יהיה בו רכיב של מאסר, וכך אעשה. עם זאת, כאמור, לא אוכל להמנע מהרשעתו של הנאשם בדיון וזאת מהטעמים שפורטו לעיל.

נוכח כל האמור לעיל ולאחר שנתתי דעתי לכלל השיקולים הנדרשים, אני גוזר את העונשים הבאים:

לנאשם 4-

- 1. שלושה (3) חודשי מאסר אשר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור על העבירות בהן הורשע או כל עבירה המוזכרת בסעיפים 224-216 לפקודה, וזאת תוך שלוש שנים מהיום.**
- 2. 3,000 ₪ קנס או 90 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.7.17 או ב-6 תשלומים שווים ורצופים אשר ישולמו החל מיום 1.3.17 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במועדו או עד לחמישה ימי עסקים אחריו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי, והנאשם יאסר.**

נאשמות 1,2,3-

קנס בסך 100 ₪ על כל אחת מהן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ז טבת תשע"ז, 15 ינואר 2017, בנוכחות הצדדים.